

FRANCINE SCHREGEL-ONSTEIN

om het oude KERSTVERHAAL

Er roffelen klompen over de donkere weg. En er pletsen natte, dichte sneeuwvlagen op de drager van die klompen. Henk rent wat hij kan. Het is al zo laat. Hij is altijd te laat, als hij naar de bibliotheek moet. Dat is iedere Maandag hetzelfde: *rustig* eten! Anders ga je niet.

Vader kan streng zijn. En vooral sinds Henks Kerstrapport zo slecht was. „Jij leest maar, inplaats van te werken!” had hij gemopperd. „Dat moet uit zijn. Eén boek per week voortaan. En géén geleen van vrienden meer. Heb je me verstaan?”

Ja, Henk had het verstaan. Hij mocht niet meer van anderen lenen. En daarom draaft hij nu door de duister en sneeuwjacht naar school, waar elke Maandagavond van half zeven tot half acht boeken-uitleen was. Hijgend had hij door het stille dorp gerend, zomaar in zijn korte jasje. Maar toen hij de straatweg bereikte, begon het opeens hard te sneeuwen. Het was een tegenvaller, want in zijn haast had hij bovendien vergeten een krant om „Paddeltje” te doen, en dat was juist zo’n pracht boek... Hij bleef ademloos staan. Ook dát nog! Hij wong het boek tussen zijn jasje en duwde er zijn revers overheen. Dan rende hij weer verder. De bult onder zijn kin was lastig. Maar het boek zou tenminste droog blijven.

Hoe laat zou 't zijn? Hij moest minstens nog vijf minuten rennen eer hij er was. Vreemd eigenlijk, dat hij de lichten in het tekenlokaal nog niet zag. Daar stonden de boekenkasten, en daar troonde meester de Groot achter zijn kaartenbakken. Nu het 's avonds vroeg donker werd, kon je de lichtende vensters al zien, als je de kerk voorbij was. Maar... die ging hij toch al voorbij? Of niet? Het was ook zo donker... en die sneeuw sloeg voortdurend in je ogen. Hij had zich zeker vergist.

Bom! Hij botste tegen iemand op. „Zeg, kijk uit!” riep een schelle jongensstem. Meteen wist Henk, wie het was. Terwijl hij doorliep, schreeuwde hij: „Ik ben 't, Hénk! Kom ik nog op tijd, Wim?”

Hij hoorde Wims antwoord niet. Zijn klompen maakten ook zo'n lawaai. Enfin, hij zou 't wel merken... Maar nu greep iemand hem van achteren bij de schouders. Hij schrok. Maar dezelfde hoge stem gilte: „Kun je nóg harder rennen, jō? De bie is al lang dicht! Omdat 't morgen Kerst is, moest meester vroeg weg!”

Henk stond onbeweeglijk. Hij kon wel huilen. Geen boek deze week! En dat nog wel met Kerstmis, als alles zo fijn en gezellig was...

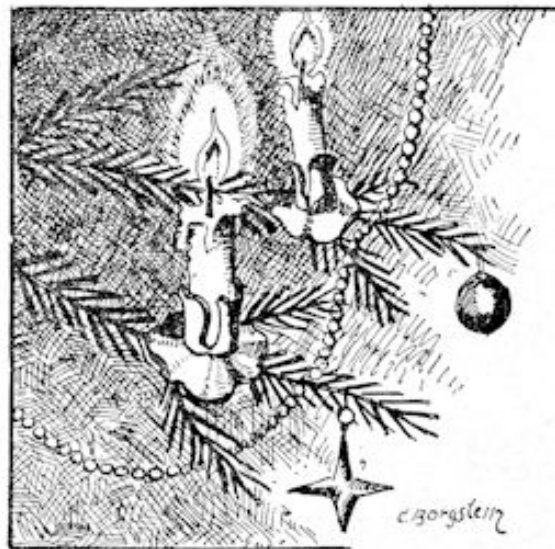
„Vooruit, slak! Ik blijf hier niet eeuwig staan!” piepte Wim. „M'n jas druipt! Kom!” — Werktuigelijk begon Henk mee te draven. Ze liepen hijgend en moeilijk. De wind stond pal op hun borst. Het hagelde nu ook. Wim merkte niet dat Henk alleen maar een kort jasje droeg. Nou, waarom zóu hij ook? Hij kon tevreden en blij zijn, al liep hij in een nóódweer. Hij was op tijd gekomen en dacht natuurlijk alleen aan het fijne, nieuwe boek onder z'n arm...

„Hoe heet 't?” hijgde Henk.

„Willem Wijcherts!” riep Wim. „Fijn, jō! Geschiedenis!”

Henk antwoordde niet. Willem Wijcherts. Oók een boek, dat op zijn lijstje bovenaan stond. Boos dacht hij aan Vader. Dat die ook altijd zo laat van z'n werk kwam! Dat die Henk nooit toestond vóóraf te eten. Niet eens op Maandag, dat ene keertje. Een Vader, die zelf alleen maar de kránt las, en die niks van je begreep. Nee, hij zou niet kúnnen begrijpen, dat je om een nieuw boek eigenlijk wel zou willen *honger*en!

„Ik ben zo moe,” zei Wim. Ze waren nu de eerste huizen van het dorp genaderd. In de etalage van de sigarenwinkel brandde een kleine kerstboom. Er was een portiekje voor de deur. „Ga je mee daar even schuilen?” wees Wim. „Ik kan niet meer. Ik ben ook pas weer ziek geweest, moet je denken.” — Wim schaamde zich zeker een beetje. Maar Henk wilde ook wel even uitrusten. Hij zag er tegenop naar huis te gaan. Hij keek naar de kaarsen van het Kerstboompje. Wat paste dat alles slecht bij zijn boze gedachten.

Ze hurkten in het portiek. Wim legde zijn netjes in zeildoek gepakte boek naast zich neer. „Laat es zien?” vroeg Henk. „Staan er platen in?”

„Bén je?” zei Wim verschrikt. „Je hebt kletsnatte handen! Zit 't dadelijk vol vlekken! Krijg ik op m'n kop!”

„Nou, hou jij 't dan vast. Doe je je handschoenen uit... D'r gebeurt immers niks, flauwerd!” — Maar Wim deed het niet. „Nee, hoor! We moeten toch zo weer weg? Anders zijn ze ongerust. Ik mócht eerst niet eens, om dat weer. Zeg, zullen we es aan de bel trekken hier? Keihard? Schrikken ze zich...”

Meteen rinkelde de deur achter hen met een vaart open. „Wie schrikken hier!” donderde een zware stem. Het was Joppers, de sigarenman. Hij had

stemmen gehoord en was eens gaan luisteren, wat er in zijn portiek gebeurde. Wim schoot het eerst weg. Hij struikelde bijna, maar kon zich nog net in evenwicht houden. Naar Henk keek hij niet meer om. Wim was een bange. Maar het kon Henk niets schelen. Ook hij was voorover uit het portiek weggedoken, toen die stem op hen neersloeg. Maar hij was toch niet alléén gebleven in zijn schrik. Want... hij had het boek!

Met kloppend hart draafde hij weldra zijn eigen straatje in. Wims voetstappen ketsten ginds op de stenen. Zij woonden maar een paar huizen van elkaar af. Hij hield het boek stevig onder zijn arm. Toch lezen vanavond en de Kerstdagen! Want Wim zou denken, dat zijn boek nog bij Joppers voor de deur lag! Een strop voor 'm, natuurlijk, maar ja, dan had hij zélf maar de tegenwoordigheid van geest moeten hebben om het boek mee te grissen... waar of niet?

„O, jongen toch! Wat ben je nat!” riep Moeder verschrikt, toen hij binnenkwam. „Dat je je jas ook niet aandeed! Maar na de Kerstvacantie heb je minder haast, hoor, 's Maandagsavonds. Want je mag de volgende keren vooraf eten.”

Henk kreeg een kleur van blijdschap. Maar hij zei niets. Vader zei óók niets. Die kèék maar eens. En hij knipoogde tegen Moeder, toen Henk het nieuwe boek voorzichtig op tafel legde en het titelblad open sloeg. Zonder zijn ogen van het boek af te wenden, liet hij zich door Moeder helpen. Toen zijn broek óók uit moest om te drogen, pruttelde hij tegen. Maar even later, in Vaders warme kamerjas, schoof hij behaaglijk aan tafel en begon te lezen.

Het was doodstil in de kamer. Moeder naaide.

Vader las de krant. Henk sloeg een bladzijde om. Maar toch las hij niet zo vlug als anders. Het was net, of hij niet begrèép wat er stond. Eén zin moest hij wel twee- of driemaal lezen... Hij dacht aan morgen... Kerstdag. Samen met Wims ouders, zoals altijd, zouden ze naar de kerk gaan, Wim en hij in de achterhoede... Zou Wim érg in angst zitten? Misschien dacht hij wel, dat Joppers zijn boek had opgeraapt om het gauw naar meester de Groot te brengen, met een nijdig verslag erbij. In elk boek stond immers een stempel van de school...

Henk las weer. Je kon dadelijk merken, dat het een spannend boek was. Hè, hoe kon dat nu? Even teruglezen... O, ja! Hij begreep het alweer... Maar na een poosje dwaalden zijn gedachten weer af. Morgen zou Dominee Ruding de oude Kerstgeschiedenis lezen, en vertellen waarom het kindeke Jezus op aarde gekomen was. Om de zondaren... ons, zondaren... mij, zondaar... Henk voelde zich opeens zo bang en verdrietig tegenover heel dat groot en zuiver gebeuren van Bethlehem. Ook dát was een waar verhaal, en spannend als het beste geschiedenisboek, dat je las en herlas. Maar hoe anders stond je er tegenover. Om dat oude Kerstverhaal kon je je verschrikkelijk blij of diep ongelukkig voelen... ongelukkig, wanneer je door eigen schuld van die blijdschap was afgesneden... Hij wilde, dat hij naar Wim kon gaan. Die zat nu óók in angst, maar op een heel andere manier dan hij...

„Wat is er aan de hand met jou?” — Het was Vader, die dat vroeg. En hij keek Henk zo vorsend aan, dat die een vuurrode kleur kreeg. Moeder liet haar naaiwerk rusten. Vragend keek ze van Vader naar Henk. „Hij leest niet,” zei Vader. „Hij zit maar te staren. Dat is niets voor onze boekenwurm!

Henk sloeg het boek dicht. Met een ruk stond hij

HOEKJE VAN OOM HENK

(Het adres van Oom Henk is: Joost v. d. Vondellaan 9, Zeist)

Beste Jongens en Meisjes,

Het vorige week-end was ik enkele dagen achtereen op reis. Hó hó, niet naar het buitenland of zo hoor! Gewoon maar reisesjes van één dag, 's avonds weer thuis. Zaterdag ook. Maar ik begon er toch een beetje aan te twifelen, of ik nog wel in Holland was. Vind je dat vreemd? Nou, ik ook wel een beetje hoor! En toch... In een grote stad liep ik langs een kade, toevallig hoor! Maar het zag er zwart van de mensen en de kinderen, die er samen gekomen waren. Langs de kade lag een flinke boot gemeerd, en daar omheen dromden de meesten. Ik zag er wat deftig uitzieende heren, en heel wat negers, ik geloof wel een dozijn, allemaal uitgedost met gepluimde baret, en fel gekleurde blouse en ballonbroek. Een meneer met een wijde rode mantel, mijter en bischopsstaf, besteed een schimmel en werd daarna toegesproken door een der heren in 't zwart. Toen ik een half uurtje later in een andere stad was, en daar nog haastig een boedschap wilde doen, werd me de weg versperd door grote groepen mensen, die allemaal stonden te wachten op iets dat komen moest. 't Werd voor mij verplicht kijken, ik kon niet verder.

Weer zo'n zelfde stoet, weer wel een dozijn negers!! En zo'n deftigheid op een schimmel. Later, toen ik met de trein Utrecht binnenkwam, zag ik in een van de straten opnieuw zo'n groepje, bewonderd en bejubeld door honderden, of waren het er misschien duizenden?, die ook al voor hetzelfde doel langs de weg geschaard stonden. En toen ik eindelijk in m'n woonplaats was aangekomen, bleef de bus waarin ik zat staan, om weer zo iets te laten passeren!

O, en nu vrees ik, dat er onder jullie zijn, die het flauw van me vinden, dat ik dit zo vertel. Ze zeggen: Oom Henk weet best wat dat was, hij is z'n eigen tijd zeker vergeten! Nou, misschien hebben ze gedeeltelijk gelijk, maar zeker niet wat het laatste betreft. Ik ben dat heus niet vergeten, en ik gun jullie graag een pretje. Misschien heb ik het slecht, of naar de mening van een ander juist heel bijzonder getroffen! Vier van die stoeten op één dag te zien! Hoe kan het!

Zeg, het is de maand van de feestdagen, deze December-maand. Zo in de laatste week viereen we nog een feest, een Feest, groter dan dat van vijf en zes December. Maar dan zie ik niet zulke grote groepen mensen zich opmaken, om dat Feest te viereen. Dan trekken er niet duizenden en duizenden, de straten versperrend naar de kerken. En wat denken jullie, is daar eigenlijk niet veel meer reden toe?

Het is me er heus niet om te doen, om die stroolavond weg te krijgen, ik gun het iedereen, en ik doe er zelf nog wel aan mee ook. Maar het lijkt er wel op, dat dit de hoofdzaak wordt. Laat dat voor jullie nooit zo zijn. Dat andere Feest, waarop we denken aan de komst van Gods Zoon op aarde, dat moet de grootste

plaats in ons leven en in ons hart innemen.

Ik hoop, dat jullie een prettige, gezellige avond hebt, zo in het begin van de maand. Misschien is die al voorbij, als je dit leest, maar ik meen het er niet minder om. Ik hoop ook, dat jullie allemaal de Oudejaarsavond moogt beleven, en die gezellig thuis zult doorbrengen. Maar laat voor ons allemaal het Kerstfeest het hoogste en het mooiste zijn! Waarbij we dan inzonderheid God danken, voor Zijn Gave.

Gezegend Kerstfeest, jongelui!

Het antwoord op het raadsel voor de jongeren uit het October-nummer is:

Schoolbord, of Verkeersbord

Er zijn nog andere namen genoemd van borden waarvan inderdaad nooit iemand gegeten heeft, of zulks ook zou kunnen doen, en vanzelf heb ik die antwoorden eveneens voor goed gerekend.

Hier zijn de namen van de prijswinnaars: **Riekje Boot**, Pietersburen, 1e prijs; **Kees Kooy**, Delft, 2e prijs; **Roelof Knol**, Brummen, 3e prijs.

De troostprijzen zijn voor: **Ria v. Dijk**, Den Haag; **Elsje Gort**, Dokkum; **Jan Sturis**, Bredevoort; **Hans Bruyn**, Den Haag en **Jan H. Anholts**, Schoonebeek.

Het antwoord op het raadsel voor de ouderen luidt:

Hagelstenen

Prijswinnaars zijn: **Gerda Roelofsen**, Staverden 1e prijs; **Joke Lamberts**, Schoonebeek, 2e prijs; **Bram Stoutemeyer**, Middenmeer, 3e prijs.

Van de Ver. Pro Juventute, een vereniging die zich ten doel stelt kinderen-in-moeilijkheden te beschermen en te steunen, is weer de Prinsessen kalender verschenen. De 13 boeke's gemaakt door Prins Bernhard en enkele van zijn vrienden zijn allen even mooi en allerleefst. De prijs is f 2,75. Bestellen: „Pro Juventute“ Van Lennepaan 46, Soest Z. Giro no. 517400

op „Ik... dit is... ik moet eigenlijk nog even naar Wim toe. Maar... dat kan niet in die kamerjas. Misschien... als Vader even wil...?“ — Hij slikte zenuwachtig. Hij voelde, dat hij niet tot morgen zou kunnen wachten. Dan zou het al Kerstfeest zijn, en hoe kon je dat feest met zo'n bedrog in je hart beginnen? En Wim zou zich de hele avond immers geen raad weten... En hij las toch óók zo graag? O, het was minderwaardig, wat hij gedaan had!

Vader trok een vies gezicht. „Jaag jij je ouwe Vader in dat weer nog naar buiten?“ vroeg hij. „Mag hij dan eerst weten, of die boodschap héus zo belangrijk is?“ — Maar Henks tranen begonnen te rollen, en Moeder greep in. „Ga nu maar even, Vader.“ zei ze. „Hij vertelt 't ons dadelijk wel. En wat moet Vader dan zeggen, Henk?“

„Dat... dat hier 't boek is,“ stotterde Henk, „en... en dat ik 't morgen wel uitleg... als we samen naar de kerk gaan...“

Hij poetste zijn neus met de zakdoek, die in Vaders kamerjas zat. En hij hield verschrikkelijk veel van zijn Vader, die alles scheen te begrijpen, het boek vlog in het zeiltje wikkelde en hem er toen een tik mee op z'n hoofd gaf. „Ik doe het!“ zei hij, „maar jij vertelt me straks, waarom een boekenwurm niet in z'n boek bleef!“

„Ja... dank u wel, Vader!“ zei Henk met een laatste snikje. „Als... als u terug bent...“ — En tegen Moeder lachte hij door z'n tranen heen, toen Vader en Willem Wijcherts samen in de sneeuw verdwenen.

1955

PRINSESSEN

KALENDER

De troostprijzen gaan naar: **Beppie v. d. Hoorn**, Nijkerkerveen; **Willem v. d. Linde**, Vollenhove; **Gré de Vries**, Goudarak; **Corry Huisman**, Hardinxveld; **Aëtse Boersma**, Hattum.

Gelukkigwens met je succes, jongelui, en veel genoeg er mee.

En nu

Alewijn v. O. te R. Nu, het is gebeurd hoor! Maar zeg, je geeft het antwoord op beide raadsels, zonder te vertellen hoe oud je bent. Ik heb je dus tot de ouderen gerekend. Of dat juist is, weet ik niet, zet het een volgende keer even in je brief. — **Wijbren d. J. te O.** Ja, fijn niet? Zeg wat betekenen die letters, N.C.L.B.? Misschien wel een beetje dom van me, maar ik kan al die afkortingen in lettervorm niet meer bij houden. Jij wel? Ik wil je er wel eens een serie ter oplossing geven hoor! Ik denk dat je er dan ook wel een paar zult laten passeren, zonder verdere verklaring. Maar het kan in dit geval wel anders zijn hoor, zodat ik eigenlijk verplicht ben het te weten. Ja, die „kreukels“ ken ik wel. 't Is geloof ik hetzelfde beestje, dat in Zeeland ook zo graag gezocht wordt, al heeft het daar een andere naam. Jullie leeft zo wel mee, met alle moeiten van de zeelui. Je zit ook zo dicht bij het water, en wat voor water! Je schiet intussen al aardig op, zeg, nog een maand of drie. Doe je best maar! — **Hans B. te d. H.** Nou zeg, dat vind ik een mooie beoordeling van ons blad. Je bent de enige niet, die er zo over denkt, hoor! Maar ik vind het fijn, dat je het me schrijft. Je wilt graag meedoen? Nu, dat mag, zo je

weet. Hoe meer hoe liever! En als je wat te vragen hebt, vraag gerust. Je krijgt in elk geval antwoord in dit hoekje! —

Bartmeusclubje te Z. Eddie v. 't V. Zo zo, je doet dus al aan boetseren! Hoe was het, een plant met of zonder bloemen in die pot? Of alleen het omhulsel, de pot dus? Ook al heel mooi hoor! Je hebt gelijk, je wist het raadsel, en dus: Fijn hoor! — **Hennie T.** Welzo zeg, dus overgaan of verhoogd, zoals je het maar noemen wilt. Vind je die nieuwe vakken op school fijn? En hoe staat het met dat stuk voor je broertje, schiet je al op? Leuk, dat je al aan zulke dingen begint! Wat had je gedaan, dat je zo werd vastgebonden? Ik vind niet, dat je erg op een hondje lijkt, hoor! Ben je nog thuis geweest in de herfstvacantie? — **Klaazien V.** Hoe is het, fijn naar de stad geweest met moeder? Zeg eens, wie zijn die „wij“, die zo fijn zijn uitgeweest? Was je toen thuis, of zijn jullie met juffr. A. zo maar eens op stap gegaan? Twee honderd van die gladde bruine bolletjes, 't is een hoop hoor! Hoeveel verschillende figuurtjes maak je daar wel van, of wordt het allemaal één soort? Je hebt op school zeker wel een goede beurt gemaakt, niet? — **Ditje B.** Nou nou, ook al aan het boetseren begonnen? En dan dieren-figuren, ga je er een menagerie op na houden? Maar 't is mooi hoor! — **Joke T.** Zo, weer eens fijn thuis geweest voor een keertje? En dan op zo'n echt gezellige dag. Mooie cadeautjes, die jullie bedacht hadden! Op school gaat het ook goed, geloof ik. Volhouden maar! — **Frankje v. D.** Ook al naar huis geweest! Jullie trekt er maar uit! Maar ja, 't is ook wel prettig, thuis te zijn. Je moeder krijgt vast een goede hulp aan je! Is het een fijne dag geworden voor D. en jullie allemaal? — **Tijtske W.** Doe jij ook al aan overvliegen? Dat lijkt me wel wat! Bots je nooit eens tegen een van de bomen aan, die daar op jullie speelterrein staan. Het lijkt me toe, dat je niet veel ruimte hebt in de lucht. Of bedoel je met dat „vliegen“ iets anders? Leuk, dat je zo

eens met een ander meisje een week-end mee kunt gaan. Je bent wel erg ver van huis, niet? Fijn, dat je bij de kleintjes mag voorlezen! Hoe is je tekening uitgevallen? Vrijdagavond de briefjes brengen, vraag je? Die avond is nu natuurlijk reeds lang voorbij. Maar als juffr. A. de wandeling met jullie wil ondernemen, dan mag je gerust nog eens komen hoor! — **Sprientje N.** Je vertelt me wel, dat je leuk aan het spelen was, maar verder hoor ik er niets over. Dat komt een volgende keer zeker wel? Ja, over jullie oplossingen, waar je allen over schrijft, heb ik niets gezegd. Je had ze allen goed, zoals je nu wel weet. Maar er waren weer zoveel goede oplossingen, dat er om de prijzen geloot moest worden. Dat is meestal zo, en als het loten wordt, zijn er altijd maar een paar gelukkigen. Maar volhouden hoor! — **Tjally K. te B.** Ik heb er om gedacht hoor! Was het goed zo? Zo'n plekje in je brief? Komt wel meer voor. Je hoort nog niet bij de ouderen, dus is dat helemaal niet erg. Je schrijft aardig. Vertel me een volgende keer eens wat meer van je zelf, doe je het? — **Klaas M. te S.** Nou zeg, je bent wel vroeg begonnen met je orgellessen, hoor! Maar er zijn er meer, m'n eigen kinderen begonnen er ook op dezelfde leeftijd mee. En dan leer je het haast vanzelf. Je bent dus nog fijn uitgeweest ook! Reuze! — **Cora B. te M.** Nou zeg, vier jaar al en nog nooit eens in de lijst gestaan? Dan wordt het toch wel tijd! Maar het komt in orde! — **Annie v. d. S. te L.** Zo zeg, je hebt dus een diploma gekregen, of beter, verdiend, met al je werken! Leuk hoor! Alleen is het niet geldig voor een of andere werkring zeker? Dat zou ook wel wat te ver gaan, nou? Was er nog een prijsje bij, of vielen die toe aan degenen, die het zonder diploma moesten stellen? Dat hoor ik zeker nog wel eens! — **Kees K. te D.** Het kon nog juist op het nippertje. Volgende keer wat vroeger hoor! — **Aly v. E. te G.** Ja zeg, je schrijft zo, dat lees ik dan wel in het November-nummer, maar dat gaat